ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

SCHOOL ADMINISTRATORS'LEADERSHIP IN THE 21ST CENTURY AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF KHON KAEN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

[1]จุฑารัตน์ กุลจันทร์, [2]สมศักดิ์ ภูมิกอง และ [3]ธนาศักดิ์ ศิริปุณยนันท์

[1]Chuharat Kunchan, [2]Somsak Poomkong and [3]Tanasak Siripunyanan

วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย, ประเทศไทย

College of Asian Scholars, Thailand

[1]m-p2011@hotmail.co.th

Received : January 14, 2024; **Revised** : March 26, 2025; **Accepted** :April 29, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีอำนาจต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและระดับด้านอยู่ในระดับมาก 2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมมี

---

[1] นักศึกษา, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

[2] อาจารย์, ดร., หลักสูตรศึกษาสาตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

[3] อาจารย์, ดร., หลักสูตรศึกษาสาตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังสมการพยากรณ์

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21, ประสิทธิผลของสถานศึกษา,สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

Abstract

The researcher studied the leadership of school administrators in the 21st century that affects the effectiveness of schools under the Office of the Primary Educational Service Area, Khon Kaen Area 3. 1) To study the level of leadership of school administrators in the 21st century 2) To study the level of effectiveness of the school 3) To study the relationship between leadership of school administrators in the 21st century and the effectiveness of the school and 4) To study the predictive power of leadership of school administrators in the 21st century on the effectiveness of the school. The results were as follows 1. The overall leadership of school administrators in the 21st century and the aspects are at a high level. 2. The overall effectiveness is at a high level and the aspects are at the highest level. 3. The leadership of school administrators in the 21st century and the overall effectiveness of the school have a very high positive relationship, with statistical significance at the .05 level. 4. The leadership of school administrators in the 21st century affects the effectiveness of the school, as predicted by the equation.

Keyword: Leadership, 21st century educational institution administrators, educational institution effectiveness, under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ระหว่าง ค.ศ. 2001-2100 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและหลากหลาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งองค์กรและประชาชนในหลายด้าน ดังนี้ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจทั่วโลก เช่น การเกิดวิกฤตการเงิน การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคและความยากจนที่เพิ่มขึ้นในบางพื้นที่ เข้าสู่สังคมสูง

วัย จำนวนประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อระบบสวัสดิการและการดูแลสุขภาพ ในขณะเดียวกันก็มีความต้องการในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อรองรับผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ , เทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้การดำเนินชีวิตและการทำงานเปลี่ยนแปลงไป รวมถึงสร้างโอกาสและความท้าทายใหม่ๆ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงและเหตุการณ์ธรรมชาติที่รุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและการเกษตร รวมถึงการอพยพของประชากร การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ: การใช้ทรัพยากรอย่างไม่ยั่งยืนทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษ การลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีแนวโน้มที่จะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สถานการณ์เหล่านี้เป็นความท้าทายที่ต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาแนวทางแก้ไขที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่ออนาคตที่ดีกว่า

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัจจุบันภายใต้การบริหารจัดการศึกษาของไทยสะท้อนถึงความท้าทายและโอกาสที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ การปรับตัวในบริบทการศึกษาจำเป็นต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่มีความหลากหลายและมีการแข่งขันสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพและรูปแบบการศึกษาตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนด แนวทางการศึกษาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และคุณธรรม โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากท้องถิ่นและการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ การเรียนรู้จึงต้องมุ่งเน้นไปที่ความต้องการและความสามารถของผู้เรียนเป็นหลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้สามารถพัฒนาทักษะการคิดและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง แต่ยังส่งผลดีต่อการสร้างสังคมที่มีความสุขและเป็นระเบียบ นอกจากนี้ การปรับโครงสร้างการศึกษาให้ยืดหยุ่นและเปิดกว้างต่อแนวคิดใหม่ ๆ จะช่วยให้การศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ของผู้เรียน

การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะในบริบทการศึกษา ซึ่งต้องการผู้นำที่มีคุณภาพและทักษะที่เหมาะสมตามโมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership Model) ที่เน้นความสำคัญของคุณภาพ ความรู้ และทักษะผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ โดยมีแนวทางหลักในการดำเนินงาน ได้แก่ ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียน มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสประสบความสำเร็จ ริเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง

สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E-Learning: นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้: สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียนสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ: ร่วมมือกับองค์กรและชุมชนเพื่อสนับสนุนการศึกษา พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ: สร้างผู้นำในองค์กรที่มีทักษะและความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี การปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการและงานอื่น ๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือที่ยั่งยืนในการพัฒนาการศึกษาและสนับสนุนชุมชนอย่างต่อเนื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการในปัจจุบัน โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ต้องสามารถพัฒนาวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด การพัฒนานี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ยังส่งผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนในทุกด้าน ผู้นำที่ประสบความสำเร็จในอนาคตจำเป็นต้องมีความเชื่อถือได้และความสามารถในการบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำถือเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพลทางสังคม ซึ่งผู้นำมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและกระตุ้นให้สมาชิกในองค์กรทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลภายในองค์กรจะช่วยส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตรและร่วมมือกัน ดังนั้นการพัฒนาภาวะผู้นำจึงไม่เพียงแต่เป็นการเสริมสร้างความสามารถของผู้บริหาร แต่ยังเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและความมุ่งมั่นให้กับทีมงาน เพื่อให้ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษา โรงเรียนที่มีทรัพยากรที่เหมาะสม เช่น เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ จะช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ งบประมาณที่เพียงพอและทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพก็เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน การสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ จะช่วยให้พวกเขาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข การพัฒนาประเทศชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืนจึงเกิดขึ้นได้จากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ องค์ประกอบของประสิทธิผลโรงเรียนจำเป็นต้องมีการจัดความสัมพันธ์ภายนอกและภายในให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เพื่อให้ระบบโรงเรียนมั่นคงและสร้างผลผลิตที่ได้รับการยอมรับ นอกจากนี้ ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษายังขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ โดยผู้บริหารต้องมีบทบาทในการส่งเสริมระบบความร่วมมือในการทำงาน เพื่อให้โรงเรียนสามารถบรรลุ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การพัฒนาผู้บริหารให้มีความสามารถในการบริหารจัดการจึงเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 มีนโยบายเพื่อให้การศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความรู้คู่คุณธรรม การจัดการศึกษาต้องตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่บริการที่ประกอบด้วย 5 อำเภอ มีสถานศึกษาทั้งสิ้น 150 แห่ง โดยสำนักงานเขตได้เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาผ่านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนิเทศและกำกับดูแลสถานศึกษาจะมุ่งเน้นไปที่การบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และทั่วไป เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าต่ำกว่ามาตรฐาน จากข้อมูลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2565 โดยมีปัจจัยหลายประการ เช่น การไม่เห็นความสำคัญของการสอบ การใช้วิธีการสอนที่ยังไม่หลากหลาย การมีครูที่จบการศึกษาไม่ตรงเอก และภาระงานที่มากเกินไป สถานศึกษาในพื้นที่ชนบทยังประสบปัญหาในการแข่งขันทางวิชาการ และมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ต่ำ ส่งผลให้คะแนน O-NET ต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและใหญ่ในเมือง นอกจากนี้ ปัญหาการขาดแคลนผู้บริหารสถานศึกษาเพราะการเกษียณอายุและการย้ายตำแหน่งทำให้การบริหารจัดการมีความยากลำบากและอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและประสิทธิผลของสถานศึกษาการแต่งตั้งรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาอาจช่วยให้การบริหารจัดการขับเคลื่อนไปได้บ้าง แต่การตัดสินใจในเรื่องงบประมาณยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ ดังนั้น การพัฒนาผู้นำและการสร้างความเชื่อมั่นในผู้บริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นี้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอน จึงเห็นความสำคัญและสนใจความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อใช้แนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา0

4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีอำนาจต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปีการศึกษา 2566 จำนวน 150 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 141 คน ครูผู้สอน 1,474 คน รวม 1,615 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปีการศึกษา 2566 โดยใช้ตารางเปรียบเทียบกลุ่มของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร 28 คน ครูผู้สอน 297 คน รวม 325 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1. ผู้นำเชิงจริยธรรม 2. ผู้นำดิจิตอล 3. ผู้นำแบบสุนทรียสนทนา 4. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมุ่งศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 6 ด้าน คือ 1. ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. ความพึงพอใจในการทำงานของครู 4. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 5. การมีส่วนร่วม 6. การประกันคุณภาพการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาระผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 Y = .982 + .837*X

อภิปรายผล

การวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างมากเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและการศึกษา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งสามารถสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นทีมงานให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาได้ดี การที่ด้านผู้นำแบบบสุนทรียสนทนาได้รับการจัดอันดับสูงสุดอาจสะท้อนถึงความสำคัญของการสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ในขณะที่ผู้นำดิจิตอลแสดงถึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารจัดการนอกจากนี้ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและผู้นำเชิงจริงจริยธรรมก็มีบทบาทสำคัญในการสร้างความยั่งยืนและความเชื่อมั่นในองค์กร การปรับตัวต่อการ

เปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในสังคมและเทคโนโลยีจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงโดยรวมแล้ว ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรและการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะและภาวะผู้นำที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา การอบรมพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อสร้างความไว้วางใจและความน่าเชื่อถือผู้นำในยุคนี้ไม่ควรใช้เพียงอำนาจบังคับบัญชา แต่ควรสร้างอิทธิพลผ่านการสื่อสารที่น่าเชื่อถือ และการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี เช่น การรับฟังความคิดเห็นและคลี่คลายความขัดแย้ง นอกจากนี้ การเจรจาต่อรองและการสร้างความร่วมมือในทีมก็มีความสำคัญต่อการนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มักถูกมองว่าเป็นโอกาสและผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการวางกลยุทธ์เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาถึงนโยบายการสร้างสมดุลระหว่างการเปลี่ยนแปลงกับความต่อเนื่องการพัฒนาภาวะผู้นำต้องมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงการสร้างทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันและเติบโตในอนาคตด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความสามารถในการสื่อสารและสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน รวมทั้งต้องเป็นผู้นำที่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันเพื่อผลักดันองค์กรไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรา สิทธิแก้ว (2558) พิชญา คำนิล (2558) และวรากร ปัญญาคำ (2559) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรมที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและอยู่ในระดับมาก เรื่องลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความพึ่งพอใจในการทำงานของครู ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในสถานศึกษามีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถวางแผนปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มุ่งพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ มีความตั้งใจในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการเรียนรู้ในศตวรรมที่ 21 จึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังจะเห็นได้ว่า เซอกิโอแวนนี้ (2001) ได้กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลหรือโรงเรือนที่ประสบผลสำเร็จ คือ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีแผนงานทางวิชาการที่ดี การจัดการ

เรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนมีบรรยากาศในโรงเรียนเชิงบวก ส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบกลุ่ม มีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นศูนย์รวมในการจัดการศึกษา ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพึงพอใจเป็นผลทำให้การดำเนินการของสถานศึกษามีประสิทธิผล สอดคล้องกับวัดอุประสงค์ และเป็นไปตามแนวคิดของ ธร สุนทรายุทธ (2551) กล่าวว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยจากความสามารถในการผลิตนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกและความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาจนทำให้เกิดความพอใจในการทำงานวิจัย ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน อันได้แก่ นักเรียน และผู้ปกครองออสเตรเลีย พบว่า ปัจจัย ที่สำคัญที่ทำให้มีประสิทธิภาพ คือ การที่บุคลากรมีคุณภาพมีจุดมุ่งหมายของเงินที่ชัดเจน มีความเชี่ยวชาญทางภาวะผู้นำของผู้บริหาร สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และการมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย ไชยคำภา (2551) สิริมา งามศุกกร (2552) ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555) และจิราพร หมวดเพชร (2558) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งในปัจจุบันได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการจัดองค์กรโครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น สื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีการตรวจประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรรษที่ 21จึงส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮอย และมิ สเกล (2008) กล่าวว่าประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นศูนย์รวมในการจัดการศึกษา ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพอใจ เป็นผลทำให้การดำเนินการของสถานศึกษามีประสิทธิผลสอดคล้องกับวัตถุและสอดคล้องกับแนวคิดเซอกิโอแวน ชาญชัย ไชยคำภา กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ลักษณะของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ คือ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีแผนงานทางวิชาการที่ดี การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรือน มีบรรยากาศในโรงเรือน

เชิงบวก ส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบกลุ่ม การพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการเสริมการแก้ปัญหาอย่างสรรค์ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา ถารบุตร (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนรับรู้ของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับและเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก เป็นไปในทำนองเดียวกับงานวิจัยของ สิริมา งามศุภกร (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรือนสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อพิจารณาเป็นแบบ ของภาวะผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ส่วนกาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร หมวดเพชร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรือนเอกชน จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดีที่ระดับ .01เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจกับด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการสร้างบารมีหรือการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์กับค้านการปรับเปลี่ยน และการพัฒนาโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำสุด (r.) = .096)

4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังสมการพยากรณ์ คือ Y = 982 + 837*X หมายความว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสตวรรษที่ 21 เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เปลี่ยนไป 0.837 หน่วย หรือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาดีขึ้นร้อยละ 84 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z_{,}$ = .820*$Z_{,}$ หมายความว่า ในรูปคะแนนมาตรฐานถ้าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น 1 ส่วน จะส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้น 820 ส่วนหรือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 2 จึงส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาดีขึ้นร้อยละ 82

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นการนำทางด้วยวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสื่อสารให้ชุมชนการศึกษารู้สึกมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรได้ การใช้เทคโนโลยี ผู้นำควรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร การสอน และการจัดการการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต: ผู้บริหารควรสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาของทั้งครูและนักเรียน โดยมีการส่งเสริมการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะใหม่ ๆการสร้างวัฒนธรรมที่มีความร่วมมือ การสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและเป็นกันเองเพื่อให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการพัฒนาโรงเรียน การคิดเชิงระบบ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการมองภาพรวมของระบบการศึกษาทั้งหมด เพื่อพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ที่เหมาะสม การรับฟังและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ดียิ่งขึ้น การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ การใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัยในการวิเคราะห์สถานการณ์และตัดสินใจจะช่วยให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น การนำหลักการเหล่านี้มาใช้จะช่วยเพิ่มประสิทธิผลและความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

เกศรา สิทธิแก้ว. (2558). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. ปทุมธานี.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

จิราพร หมวดเพชร. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสงขลา.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ชาญชัย ไชยคำภา. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวัผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดร.

ธร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป ทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา* กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

พิชญา คำนิล. (2558). *ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารคณะศิลปศึกษาและห้องเรียนเครือข่ายสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.* วารสารบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). *การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1* .บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วรากร ปัญญาคำ. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงจัดการต่อการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 กลุ่มย่อย 2.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.

สิริมา งามศุกกร. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจัดหวัดสุราษฎ์ธานี* .บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อัจฉรา ถารบุตร. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิธิผลการบริหารงานโรงเรียน*มัธยมศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดร